

**Міжнародна науково-
практична конференція**

.....
**International scientific
and practical conference**

11 червня 2024 р.
м. Житомир, Україна

.....
June 11, 2024
Zhytomyr, Ukraine

**Інноваційний розвиток
сучасної науки та освіти**

.....
**Innovative development of
modern science and education**

Міжнародна
науково-практична
конференція

**Інноваційний
розвиток сучасної
науки та освіти**

Матеріали

11 червня 2024 р.

м. Житомир, Україна

Синиця А. О.

Логопедичний супровід дітей у
зкладах дошкільної освіти. 84

СЕКЦІЯ 4. ШКІЛЬНА ОСВІТА

.

SECTION 4. SCHOOL EDUCATION

Булеза О. М.

Полікультурне виховання молодших
школярів у сучасній шкільній освіті. 88

Мойсеєнко І. М.

Теоретична та психологічна готовності вчителів початкової
школи до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. 91

Потапенко О. Б.

Децентралізація як інноваційний
інструмент модернізації системи освіти. 93

Tabakina, Y. V., Mytsyk, H. M.

Board games for the development of communication
skills in children with autism spectrum disorders. 95

СЕКЦІЯ 5. ВИЩА ОСВІТА

.

SECTION 5. HIGHER EDUCATION

Д'яченко І. М., Смагін І. І.

Професія та ремесло: до проблеми ціннісних
засад професіоналізму вчителя та умов
реалізації потенціалу здобувача освіти. 100

Костюшко В. І.

Інтерактивна онлайн-дошка MIRO у процесі
дистанційного викладання англійської мови. 104

Матохнюк Л. О.,

Шляхи психічної стабілізації та відновлення особистості. 107

Одарченко В. І.

Ключові принципи управління професійним
розвитком науково-педагогічних працівників
комунального закладу вищої освіти. 110

– навчання педагогів, як ефективно інтегрувати ігрові технології в навчальну програму.

Завдяки такому спільному партнерству педагоги можуть використовувати досвід різних професіоналів для створення комплексного та ефективного підходу до патріотичного виховання з використанням інноваційних ігрових технологій.

Список використаних джерел

1. Головченко О. Патріотичне виховання дошкільників. Харків : Видавництво Ранок, 2021. 128 с.
2. Кириченко С. Національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку. Харків : Видавництво Основа, 2020. 160 с.
3. Колеснікова О. Патріотичне виховання: теорія та практика. Харків : Видавництво Шкіла нова, 2019. 224 с.
4. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність. Ужгород : Інформаційно-видавничий центр ЗІППО, 2007. 364 с.
5. Боровська О. Формування громадянської компетентності дошкільників. *Вихователь-методист*. 2014. № 3. С. 59.
6. Дядікова О. Гра як інструмент: що таке гейміфікація? URL: <https://mistosite.org.ua/uk/articles/hra-ia-k-instrument-shcho-take-heimifikatsiia> (дата звернення: 06.06.2024).
7. Олійник Ю. П. Ігрофікація в освіті: до питання про визначення поняття. *Сучасні проблеми науки і освіти*. 2015. № 3. С. 476.

Синиця А. О.,

канд. пед. наук, старший викладач
кафедри прикладної психології та логопедії,
Бердянський державний педагогічний
університет, м. Запоріжжя

УДК 376.1

ЛОГОПЕДИЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Останні події в Україні та світі сприяють постійному збільшенню дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з порушеннями мовлення (далі – ПМ). У дошкільному віці відбувається формування основних вмінь і навичок дитини, які надалі сприяють соціалізації дітей під час шкільного навчання. Хоч і сьогодні ми спостерігаємо картину, коли діти з порушеннями усного мовлення навчаються у школі. Ми знаємо, що така ситуація ускладнює процес адаптації

дітей та формування їх навичок писемного мовлення. Максимально вибудувати сприятливий вектор розвитку мовлення дошкільників та забезпечити вчасну корекцію порушень мовлення у дітей дошкільного віку, можна завдяки забезпеченню логопедичного супроводу дітей у закладах дошкільної освіти.

Питання логопедичного супроводу вперше в Україні розглянуто у 2010 році В. Кисличенко та С. Коноплястою. Автори надали автономне місце цьому терміну у систематиці наукових понять, а також визначили його термінологічне значення. Наступним найбільш вагомим для розвитку сучасної дошкільної, спеціальної освіти є наукові розвідки А. Синиці, яка дослідила питання логопедичного супроводу дітей раннього віку з церебральним паралічем. Крім того, це питання все більше цікавить сучасних науковців В. Кисличенко, С. Конопляста, О. Король, О. Ласточкина, О. Лянна, А. Синиця, О. Форостян, Г. Яковенко та ін.

Діти з порушенням мовлення це збірний термін, яким позначають будь-які відхилення від норми при опануванні мовленням. Вони можуть мати різні прояви та стосуватися різних аспектів мовлення – фонетики, граматики, артикуляційного праксису, словникового запасу. Здебільшого їх виявляють у дошкільному віці, коли дитина активно вчиться розмовляти та засвоює систему рідної мови. Організуючи взаємодію з дітьми дошкільного віку з ПМ, слід враховувати особливості мозку, а саме його нейропластичність (К. Nelson, I. Ellenberg та ін.), пов'язану зі здатністю нервової системи (нейронних мереж) змінюватися на підставі досвіду на клітинному, метаболічному або анатомічному рівнях [4]. Ця здатність уповільнюється з плином часу і тим самим втрачається сензитивність даного віку, що обумовлює уповільнення і навіть унеможливлення процесів гармонійного розвитку дитини. Орієнтуючись на наукові розвідки стає зрозумілим, що вчасний логопедичний супровід не лише покращить стан мовлення, а й сприятиме позбавленню мовленнєвих порушень до вступу до школи з досягненням дитиною 6-ти, 7-ми річного віку.

Проблемним питанням при організації корекційно-розвиткової роботи з дітьми дошкільного віку з порушеннями мовлення є взаємодія з батьками. Вони часто не усвідомлюють значення якомога раннього початку корекційно-розвиткової роботи, своєї ролі у процесі корекції мовлення дітей. Батьки під час здійснення корекційно-розвиткової роботи є учасниками, які взаємодіючи з логопедом сприяють покращенню мовленнєвих навичок та вмінь своїх дітей.

У результаті наукових розвідок визначено, що поняття "супровід" і "допомога" не є тотожними, хоча їх часто вважають такими. Оскільки "допомога" надається переважно конкретно, прямо й безпосередньо і тільки в тісному контакті у момент зустрічі з труднощами, з якими дитина чи батьки самотійно не можуть впоратися. Поняття ж "супровід" є ширшим і глибшим, оскільки

означає тривалий, неперервний рух фахівця з особою, яка потребує будь-якої допомоги, використовуючи потенційні можливості дитини, діючи на випередження розвитку. Поняття "супровід" у психолого-педагогічному аспекті частіше розглядається як метод, що забезпечує створення умов для прийняття суб'єктом оптимальних рішень у різних ситуаціях життєвого вибору. Власне, супровід – це завжди взаємодія що супроводжує і того, відносно кого здійснюють супровід, і того, хто його забезпечує (В. Кисличенко, С. Конопляста) [2]. Логопедичний супровід – це не тільки рух поряд і разом з дитиною і батьками, а це рух попереду, такий, що вказує подальші поетапні орієнтири і шлях до них у зоні найближчого розвитку дитини, заздалегідь інформує про нормативні показники мовленнєвого розвитку у кожному віковому періоді онтогенезу (В. Кисличенко) [1].

Згідно досліджень А. Синиці, логопедичний супровід дитини раннього віку з ЦП – це міжгалузевий, синергійний та неперервний процес забезпечення спеціально організованого логопедизованого простору супроводу дитини та її родини. Автор, вважає, що саме ранній вік є першою точкою міжгалузевого дотику на користь дитини. Ранній логопедичний супровід суттєво скорочує міжгалузеву неузгодженість у підходах до медичних та педагогічних шляхів лікувально-відновлюваної та логокорекційної роботи. Головною умовою реалізації логопедичного супроводу дитини раннього віку з ЦП є діяльність міжгалузевої команди фахівців та родини. Реалізація сучасного сімейноцентрованого підходу у практиці логопедичного супроводу забезпечується наданням відповідної ролі батькам у процесі нормалізації перебігу розвитку мовлення дитини за умови постійної взаємодії логопеда і родини, яка виховує дитину з ЦП. Логопедичний супровід дітей раннього віку з ЦП відбувається за умов дотримання принципів індивідуальності, природовідповідності, міжгалузевого підходу, логопедичної тераностики, сугестивності [3].

З теоретико-методичного аналізу наукових досліджень сучасних науковців можемо дати визначення, що логопедичний супровід дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення у закладах дошкільної освіти – це синергійний, неперервний корекційно-розвитковий процес забезпечення спеціально організованого простору супроводу дитини з ПМ або ризиком щодо його виникнення та їх батьків; це рух попереду, такий, що вказує подальші поетапні орієнтири і шлях до них у зоні найближчого розвитку дитини. Логопедичний супровід у закладах дошкільної освіти це завжди взаємодія того, відносно кого здійснюється супровід(діти та батьки) та того, хто його забезпечує(логопед).

Сам процес розпочинається з моменту вступу дитини до закладу дошкільної освіти (далі ЗДО) та продовжується протягом усього періоду здобуття дошкільної освіти дитиною. Поєднує в собі скрінінг стану розвитку мовлення дітей усіх

вікових груп, поглиблену діагностику розвитку мовлення, організацію корекційно-розвиткової роботи спрямованої на подолання мовленнєвих порушень та профілактику ускладнень, забезпечення взаємодії з батьками. Важливим при організації логопедичного супроводу є робота з батьками тому, важливим є їх педагогічне просвітництво у плані покращення обізнаності про особливості розвитку дітей дошкільного віку, специфіку розвитку мовлення дітей, можливі порушення мовлення, шляхи покращення мовленнєвого розвитку у домашніх умовах тощо. Крім того, до процесу по можливості можуть бути долучені вихователі, психолог та інші працівники ЗДО для комплексного впливу на формування необхідних знань у батьків та забезпечення комплексного подолання порушень мовлення у дітей. Актуальність залучення батьків пояснюється ще й викликами сьогодення, коли більшість садочків працюють дистанційно через безпекову ситуацію. Батьки перші, хто організує простір розвитку та корекції мовленнєвих порушень. Важливо, що батьки завжди мали на зв'язку фахівця який їм допоможе реалізувати поставленні завдання.

Отже, логопедичний супровід це не примха, а критична необхідність сьогодення, що покращить не лише стан розвитку мовлення дітей, а й забезпечить підтримку та супровід батьків у формування мовленнєвого простору для своєї дитини. Окреслена інформація не вичерпує усіх аспектів проблеми логопедичного супроводу дитини у ЗДО, подальшим є наповнення та розширення змісту впровадження логопедичного супроводу у закладі дошкільної освіти.

Список використаних джерел

1. Кисличенко В. А. Логопедичне консультування як складова логопедичного супроводу сім'ї. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2011. Вип. 18. С. 82-85.
2. Кисличенко В. А., Конопляста С. Ю. Логопедичний супровід сім'ї, у якій виховується дитина з порушеннями мовлення: монографія. М.: "Іліон" 2016. 218 с.
3. Синиця А. О. Логопедичний супровід дитини раннього віку з церебральним паралічем: дис. канд. пед. наук: 13.00.03. Київ. 2024. 258 с.
4. Nelson K. B., Ellenberg I. H. Antecedents of cerebral palsy. *New England Journal of Medicine (NEJM)*. 1986. Jul 10; 315(2): 81-86.

СЕКЦІЯ 4. ШКІЛЬНА ОСВІТА

.....

SECTION 4. SCHOOL EDUCATION

Булеза О. М.,

УДК 373.3.015.31:172.15(043.2)

здобувач другого

(магістерського) рівня вищої освіти,

Мукачівський державний

університет, м. Мукачево

Науковий керівник:

Синевич І. С.,

доктор філософії, старший викладач

кафедри педагогіки дошкільної, початкової

освіти та освітнього менеджменту,

Мукачівський державний

університет, м. Мукачево

ПОЛІКУЛЬТУРНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У СУЧАСНІЙ ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Сьогодні в Україні ще не створено ідеальної моделі організації полікультурної освіти, не визначено сутність її важливої складової – полікультурного виховання. У найбільш загальному розумінні полікультурність розглядається як формування планетарного мислення, сприйняття світу в його різноманітних проявах, формах існування мов, культур, поглядів і передбачає наявність у людини гуманістичного світогляду, таких якостей, як толерантність, уміння вести діалог з позиції рівних прав, взаємоповага. Ці ідеї знаходять відображення в різноманітних гуманістично спрямованих течіях, що пропагують мету виховання в дусі поваги до прав людини, миру, розвитку, надання глобальної освіти, реалізацію полікультурного виховання.

Дослідження змісту полікультурної освіти та виховання підростаючого покоління проводили такі науковці, як Т. Астафурова, М. Бахтін, Т. Білоус, В. Болгаріна, Л. Волик, М. Воловікова, П. Гайденок, Л. Горбунова, А. Джуринський, Г. Дмитрієв, О. Ковальчук, В. Ковтун, І. Лощенова, А. Солодка, В. Фурманова, О. Часник.

Зокрема, І. Лощенова, даючи широкий огляд концепцій полікультурної освіти, акцентує увагу на тому, що до основних її завдань входить розвиток пізнавальних та невербальних умінь і навичок, які дають змогу вступати в контакт з іншими культурами та їхніми носіями. Пов'язуючи полікультурну освіту з

підвищенням рівня освіченості й досягненням успіху в багатокультурному середовищі, дослідниця виокремлює такі її функції: формування в тих, хто навчається, уявлення про різноманітність культур і їх взаємозв'язок; усвідомлення важливості культурного розмаїття для самореалізації особистості; виховання позитивного ставлення до культурних відмінностей; розвиток умінь і навичок взаємодії носіїв різних культур на основі толерантності та взаєморозуміння [3, с. 76].

О. Галай з метою підвищення ефективності полікультурної вихованості учнів пропонує звертатися до вивчення національних традицій, оскільки в їх змісті відображаються певні елементи національної історії та культури. Вчена вважає, що у змісті традицій завжди можна знайти моральні імперативи, що опосередковано спрямовані на регламентацію життєдіяльності людей відповідно до інтересів різних соціальних груп. Тому організація, форми і методи навчання та виховання підростаючого покоління мають будуватися з урахуванням тисячолітньої історії, споконвічної культурно-історичної традиції народу на основі національної культури [2, с. 23].

Ідея полікультурної орієнтації є однією з провідних ідей у сучасній педагогіці, оскільки пріоритетним завданням сучасної освіти є формування особистості, якій властива цілісність, миролюбність, самостійність мислення, вміння вести діалог на основі взаєморозуміння і взаємоповаги, відкритість до сприйняття різноманітних культур світу, виховання в неї толерантності й комунікабельності.

Слід наголосити, що полікультурне виховання – це нова сфера педагогіки, у рамках якої розробляються теоретичні та практичні питання використання мовної та етнічної різноманітності як важливих складових процесу загальної освіти, оволодіння особистістю системою національних і загальнокультурних цінностей [1, с. 56].

Полікультурне виховання у сучасній шкільній освіті передбачає виховання підростаючого покоління у дусі толерантності, прищеплення йому основ культури, усвідомлення того, що прагнення до етнічної ідентичності має розглядатися як джерело загального духовного багатства, а не загроза національним цінностям та існуванню окремих народів. Це можливість просуватися вперед до ідеалів миру, свободи і соціальної справедливості, що особливо актуальне у сучасних закладах освіти України [4, с. 5]. Педагогічні ідеї полікультурного виховання школярів сприяють створенню умов для ідентифікації особистості з етнічними та загальнолюдськими культурними цінностями, самовихованню, саморозвитку моральної особистості.

Слід наголосити на важливості застосування полікультурності у вихованні учнів початкової школи, оскільки молодший шкільний вік постає сприятливим до виховних впливів періодом життя молодшого школяра у зв'язку з активним формуванням характеру, установок, норм поведінки, мислення і світогляду, що,